

Спеціальний стандарт поширення даних

Україна
Зовнішній борг

Контактна особа

Мирослава Рябокінь
Департамент статистики та звітності
Національний банк України
Україна, 01601, Київ, вул. Інститутська, 9
+380 44 527 32 95

Myroslava.Riabokin@bank.gov.ua

0 – 1. Інформація, що стосується Національного банку України в цілому

2. Методологія	
<u>2.1. Концепція та визначення</u>	2.1.1. Концепція та визначення Дані статистики валового зовнішнього боргу України розробляються відповідно до концепції та методології, наведених у виданні “Статистика зовнішнього боргу: Керівництво для складачів та користувачів” (МВФ, 2013) та шостому виданні Керівництва з платіжного балансу (МВФ, 2009) (далі – КПБ6). Валовий зовнішній борг станом на певну дату – це загальний обсяг заборгованості станом на певну дату за всіма наявними зобов’язаннями резидентів перед нерезидентами, що вимагають сплати основної суми та/або відсотків у будь-який час у майбутньому.
<u>2.2. Статистичне охоплення</u>	2.2.1. Статистичне охоплення <i>Охоплення статистичних даних</i> Дані валового зовнішнього боргу України охоплюють усі сектори економіки України. Валовий зовнішній борг враховує всі відповідні позиції, які склалися в результаті взаємовідносин, що виникли між резидентами та нерезидентами. Валовий зовнішній борг включає борг як в національній, так і в іноземній валютах. Депозити нерезидентів у банках-резидентах включаються до складу зовнішнього боргу. Боргові цінні папери, емітовані резидентами для розміщення на внутрішньому ринку України і придбані

нерезидентами, включаються до складу валового зовнішнього боргу.

Українські боргові інструменти, що були розміщені за кордоном, однак внаслідок їх зворотного викупу знаходяться у власності резидентів, виключаються зі складу валового зовнішнього боргу.

Позиції за фінансовими деривативами, цінними паперами, що дають право на участь у капіталі, а також акціонерним капіталом, не включаються до складу валового зовнішнього боргу.

Заборгованість, що виникає внаслідок накопичення нарахованих, але не сплачених згідно графіку періодичних процентних та інших платежів, включається до валового зовнішнього боргу. Відповідно до вимог КПБ6 прострочені зобов'язання обліковуються за відповідними базовими фінансовими інструментами.

Міжфірмовий борг вітчизняних підприємств прямого інвестування перед прямими іноземними інвесторами та сестринськими підприємствами-нерезидентами враховується у складі валового зовнішнього боргу і виділяється в окрему позицію.

Для визначення чи є зобов'язання борговим інструментом, використовуються критерії, визначені у виданні *“Статистика зовнішнього боргу: Керівництво для складачів та користувачів”* (МВФ, 2013).

Погашення боргових зобов'язань шляхом поставки товару та/чи надання послуги враховується при визначенні обсягу валового зовнішнього боргу.

Приватний борг, як складова частина валового зовнішнього боргу, складається з боргових зобов'язань банків-резидентів (сектор “депозитні корпорації (крім центрального банку)”), та підприємств-резидентів (сектор “інші сектори”). Заборгованість банків та підприємств, що мають державну частку власності, обліковується у складі приватного боргу. Кредити, надані українським компаніям під гарантії Уряду, класифікуються як зобов'язання інших секторів.

Короткостроковий борг складається з торгових кредитів, наданих суб'єктам підприємницької діяльності (включно з тими, що мають державну частку власності); короткострокових кредитів, наданих суб'єктам підприємницької діяльності (включно з тими, що мають державну частку власності); а також банківських ощадних (депозитних) сертифікатів та депозитів, отриманих на термін до одного року.

Торгові кредити, надані нерезидентами, включаються. З 2006 року інформація надається з розподілом на коротко - та довгострокові.

	Розподіл Спеціальних прав запозичення (СПЗ), що МВФ здійснив на користь України, відображається у складі валового зовнішнього боргу України як “Розподіл Спеціальних прав запозичення (СПЗ)” секторів загальнодержавного управління та центрального банку, залежно від того, на чиїх рахунках обліковуються кошти (Міністерства фінансів чи Національного банку України). <i>Географічне охоплення.</i> Включено операції резидентів України з нерезидентами. <i>Виключення з охоплення</i> Загальний обсяг єврооблігацій, що розміщені і обертаються на зовнішніх ринках, зменшується на обсяги боргових інструментів, викуплених резидентами. Інформація про такі операції надається структурними підрозділами Національного банку України та підтверджується даними Системи поопераційного обліку (ITRS). З 2014 року дані наведено без урахування тимчасово окупованої Російською Федерацією території України. <i>Незареєстрована діяльність</i> –
<u>2.3. Класифікація/розподіл за секторами</u>	2.3.1. Класифікація/розподіл за секторами Валовий зовнішній борг України класифікується за стандартними компонентами відповідно до видання “Статистика зовнішнього боргу: Керівництво для складачів та користувачів” (МВФ, 2013). <i>Розподіл за секторами економіки:</i> загальний обсяг валового зовнішнього боргу на кінець кварталу представлений за секторами економіки: • сектор загального державного управління; • центральний банк; • депозитні корпорації (крім центрального банку); • інші сектори: ○ інші фінансові корпорації; ○ нефінансові корпорації, домашні господарства та неприбуткові організації, що обслуговують домашні господарства. <i>Міжфірмовий борг</i> підприємств прямого інвестування відповідно до вимог КПБ6 не розподіляється за секторами економіки. <i>Зовнішні зобов’язання</i>, в тому числі і кредити суб’єктам підприємницької діяльності, надані нерезидентами під гарантії Уряду, класифікуються за інституційним сектором позичальника.

	<i>Розподіл за терміном погашення:</i> загальний обсяг валового зовнішнього боргу розподіляється на коротко- та довгостроковий за початковим терміном погашення. <i>Розподіл за фінансовими інструментами:</i> • боргові цінні папери; • кредити; • валюта і депозити; • торгові кредити та аванси; • інші боргові зобов'язання; • прямі інвестиції: міжфірмовий борг. <i>Фінансовий лізинг:</i> фінансовий лізинг, отриманий від нерезидентів, вважається позикою і враховується у складі валового зовнішнього боргу.
<u>2.4. Основа обліку</u>	2.4.1. Вартісна оцінка <i>Конвертація в єдину одиницю обліку</i> Валовий зовнішній борг розраховується у доларах США. Для перерахунку боргових зобов'язань, номінованих у гривнях та інших іноземних валютах, у долари США, використовується офіційний курс гривні до долара США, що встановлюється Національним банком України на підставі курсових котирувань на міжбанківському валютному ринку України. <i>Оцінка</i> Оцінка інструментів зовнішнього боргу проводиться за номінальною вартістю. 2.4.2. Основа обліку Складання статистики зовнішнього боргу здійснюється з використанням методу графіку платежів (due-for-payment), а за окремими зобов'язаннями банків за борговими цінними паперами – методу нарахувань (accrual accounting recording basis). 2.4.3. Процедури складання валових/чистих показників Валовий зовнішній борг України включає виключно зобов'язання і не враховує вимоги країни до нерезидентів.
3. Точність і достовірність	
<u>3.1. Вхідні дані</u>	3.1.1. Програми збирання вхідних даних <i>Боргові цінні папери:</i> офіційні дані про боргові цінні папери, розміщені Урядом на зовнішніх ринках, та боргові цінні папери, придбані нерезидентами на внутрішньому ринку України; дані банківської статистичної звітності про боргові папери банківського та інших секторів. <i>Торгові кредити:</i> звіти підприємств та організацій про кредиторську заборгованість.

	<i>Кредити та позики:</i> офіційні дані Міністерства фінансів України та Національного банку України; дані банківської статистичної звітності про кредити приватного сектору. <i>Валюта та депозити:</i> офіційні дані про депозити нерезидентів у Національному банку України, банках та небанківських фінансових установах. <i>Міжфірмовий борг:</i> дані банківської статистичної звітності про кредити приватного сектору, а також дані обстежень Державної служби статистики України щодо обсягів кредиторської та дебіторської заборгованості підприємств з прямими інвестиціями по відношенню до прямих інвесторів-нерезидентів. 3.1.2. Визначення вхідних даних, статистичний оховат, класифікація, оцінка та момент обліку Вхідні дані, що є основою для складання статистики валового зовнішнього боргу, перевіряються на відповідність визначенням, охопленню, класифікаціям, вартісній оцінці і часу відображення в обліку. 3.1.3. Своєчасність вхідних даних Надання вхідних даних є своєчасним і відповідає вимогам стандарту, що застосовується.
<u>3.2. Оцінка вхідних даних</u>	3.2.1. Оцінка вхідних даних Вхідні статистичні дані усіх джерел інформації, що використовуються для складання статистики валового зовнішнього боргу, аналізуються на відповідність методології складання статистики зовнішнього боргу, класифікації фінансових інструментів зовнішнього боргу, розподілу за строками погашення. Дані альтернативних джерел інформації порівнюються між собою в частині, в якій вони є співставними. Розбіжності аналізуються з обов'язковим виявленням причин їх виникнення (різниця в методологічних підходах, помилки при заповненні статистичних звітів і т.і.). У разі виявлення методологічних та/чи технічних помилок в банківській звітності, фахівці Національного банку України інформують респондентів про такі помилки з метою подальшого їх виправлення. Інформація з інших офіційних джерел використовується тільки в тій частині, в якій вона відповідає концепції та методології статистики зовнішнього боргу.
<u>3.3. Статистичні методи</u>	3.3.1. Статистичні методи роботи з вхідними даними

	<i>Боргові цінні папери:</i> інформація Міністерства фінансів України щодо заборгованості за урядовими єврооблігаціями коригується на суму вартості цих цінних паперів, викуплених на зовнішніх ринках резидентами України; враховується також сума вартості облігацій внутрішньої державної позики, придбаних нерезидентами на внутрішньому ринку України. Коло охоплення боргових цінних паперів порівнюється з результатами країн-учасниць Координованого обстеження портфельних інвестицій. <i>Торгові кредити:</i> оцінка запасів на квартальній основі робиться на основі даних про потоки з подальшим коригуванням на підставі звітних даних за рік, які надаються Державною службою статистики України. У разі, коли основна сума боргу та процентні платежі, що підлягають виплаті за графіком, не були сплачені, фіксується прострочена заборгованість, що відображається за базовим фінансовим інструментом, за яким вона виникла. Також ці дані надаються як довідкова інформація. 3.3.2. Інші статистичні процедури —
<u>3.4. Контроль правильності статистичних даних</u>	3.4.1. Контроль проміжних статистичних даних Проміжні статистичні дані про обсяг валового зовнішнього боргу, складені на основі окремих наявних щомісячних джерел інформації (за тимчасової відсутності квартальних форм звітності) носять оперативний характер і, хоча і дають попереднє уявлення про тенденції в змінах рівня заборгованості за секторами, фінансовими інструментами та строковістю боргу, однак є неповними і не призначені для оприлюднення. Проміжні дані також аналізуються на відповідність концептуальним основам статистики валового зовнішнього боргу. 3.4.2. Оцінка проміжних статистичних даних Аналіз порівняння проміжних даних (на базі місячної звітності) з вихідними даними, складеними на базі квартальної звітності, показав недоохоплення в проміжних даних про заборгованість. Дані на базі квартальної звітності є практично повними, однак вважаються попередніми впродовж 5 кварталів і можуть уточнюватися. Остаточними вони стають через 5 кварталів з моменту першого оприлюднення. 3.4.3. Оцінка розбіжностей та інших проблемних питань у вихідних статистичних даних

	Дані регулярно аналізуються та контролюються.
<u>3.5. Аналіз перегляду даних</u>	3.5.1. Вивчення та аналіз перегляду даних Перегляд опублікованих даних статистики валового зовнішнього боргу в межах 5 кварталів здійснюється з метою забезпечення якості та достовірності інформації.
4. Практична придатність	
<u>4.1. Періодичність і своєчасність</u>	4.1.1. Періодичність Квартальна. 4.1.2. Своєчасність 76 - 80 день після звітного періоду.
<u>4.2. Узгодженість</u>	4.2.1. Внутрішня узгодженість Докладність даних зовнішнього боргу, наведених на сторінці “Статистика зовнішнього сектору” офіційного Інтернет-представництва Національного банку України за посиланням забезпечує можливість їх співставлення з даними платіжного балансу та міжнародної інвестиційної позиції України. До того ж можливі порівняння з даними про державний зовнішній борг України, що публікуються Міністерством фінансів України (www.minfin.gov.ua). Інформацію про кредити та позики можна порівнювати зі статистичними даними БМР, МВФ, ОЕСР та СБ. Інформація про борг банківського сектору за статтею “валюта і депозити” відповідає даним грошово-кредитної та фінансової статистики. 4.2.2. Узгодженість у часі У розділі “Статистика зовнішнього сектору” офіційного Інтернет-представництва Національного банку за посиланням розміщено річну та квартальну динаміку зовнішнього боргу, розрахованого у мільйонах доларах США – з 2004 року, у мільйонах євро та мільйонах гривень – з 2015 року. 4.2.3. Узгодженість між секторами та різними сферами Дані альтернативних джерел порівнюються, розбіжності аналізуються на предмет уникнення подвійного рахунку, до складу валового зовнішнього боргу включається лише інформація, що відповідає концепції та методології валового зовнішнього боргу.
<u>4.3. Політика та практика перегляду даних</u>	4.3.1. Графік перегляду даних

	При першому опублікуванні дані є попередніми. Загалом квартальні дані можуть переглядатися впродовж п'яти наступних кварталів та вважаються остаточними через п'ять кварталів після першого опублікування. Однак, у разі суттєвих змін у розрахунках показників зовнішнього боргу, перегляд динаміки попередніх періодів здійснюється настільки, наскільки це можливо. 4.3.2. Зазначення попередніх та/або уточнених даних Інформація про коригування даних розміщується на сторінці “Статистика зовнішнього сектору” офіційного Інтернет-представництва Національного банку України за посиланням. 4.3.3. Поширення результатів вивчення та аналізу перегляду даних Дані статистики зовнішнього боргу, в разі потреби, переглядаються щоквартально. Уточнення можуть бути внесені в інформацію за 5 попередніх кварталів. Чинники внесених змін зазначаються в методологічних матеріалах на сторінці “Статистика зовнішнього сектору” офіційного Інтернет-представництва Національного банку України за посиланням.
5. Доступність	
5.1. Доступність даних	5.1.1. Форма поширення статистичних даних На сторінці “Статистика зовнішнього сектору” офіційного Інтернет-представництва Національного банку України у розділі “Зовнішній борг” за посиланням на щоквартальній основі оприлюднюються дані: • динаміка валового зовнішнього боргу за початковим терміном до погашення (у розрізі секторів та фінансових інструментів); • валютна структура зовнішнього боргу за початковим терміном до погашення; • географічна структура зовнішньої заборгованості за кредитами приватного сектору за початковим терміном до погашення; • географічна структура простроченої зовнішньої заборгованості за кредитами реального сектору; • короткостроковий зовнішній борг за залишковим терміном погашення (у розрізі секторів та фінансових інструментів); • календар планових платежів за зовнішньою заборгованістю; • інформація щодо вартості зовнішніх запозичень. Дані зі статистики валового зовнішнього боргу та короткострокового боргу за залишковим терміном погашення поширюються у мільйонах доларів США, євро

та гривнях; інша статистика та інформація із зовнішнього боргу – в мільйонах доларів США.

5.1.2. Засоби та форма поширення даних

Дані поширюються на електронних носіях.

На паперовому носії – експрес-випуски

–

На паперовому носії – щотижневий бюлетень

–

На паперовому носії – щомісячний бюлетень

–

На паперовому носії – щоквартальний бюлетень

–

На паперовому носії – інше

–

В електронному вигляді – бюлетень або дані в режимі онлайн

–

В електронному вигляді – інше

Дані публікуються на сторінках офіційного Інтернет-представництва Національного банку України:

в форматі SDMX на сторінці “Спеціальний стандарт поширення даних” [за посиланням](#);

в форматах PDF та Excel на сторінці “Статистика зовнішнього сектору” [за посиланням](#);

у формі відкритих даних API на сторінці “Відкриті дані” [за посиланням](#).

5.1.3. Попереднє повідомлення про поширення даних

Попередній графік поширення даних розміщується у розділі “Графік поширення даних ССПД, ССПД Плюс (проект)” на сторінці “Календарі поширення статистичних даних” офіційного Інтернет-представництва Національного банку України [за посиланням](#), на сторінці “Спеціальний стандарт поширення даних МВФ” офіційного вебсайту (вебпорталу) Державної служби статистики України за адресою <https://stat.gov.ua/> та в Бюлетені стандартів поширення даних МВФ офіційного вебсайту МВФ [за посиланням](#).

Також графік поширення даних розміщується на сторінці “Статистика зовнішнього сектору” офіційного Інтернет-представництва Національного банку України [за посиланням](#).

	5.1.4. Одночасність поширення даних Дані щодо зовнішнього боргу є доступними для всіх користувачів і розміщуються відповідно до графіку поширення даних на сторінці “Спеціальний стандарт поширення даних” офіційного Інтернет-представництва Національного банку України за категорією даних “Зовнішній сектор” за посиланням та на сторінці “Спеціальний стандарт поширення даних МВФ” офіційного вебсайту (вебпорталу) Державної служби статистики України за адресою https://stat.gov.ua/. Також дані щодо зовнішнього боргу розміщуються на сторінці “Статистика зовнішнього сектора” офіційного Інтернет-представництва Національного банку України за посиланням, яка є доступною одночасно для всіх користувачів. 5.1.5. Надання даних за запитом Інформація надається відповідно до запиту.
<u>5.2. Доступність метаданих</u>	5.2.1. Поширення документації про концепцію, статистичне охоплення, класифікацію, базу обліку, джерела даних та статистичні методи Методологічний коментар щодо складання статистики зовнішнього боргу, перелік джерел інформації, які використано для складання статистики зовнішнього боргу, а також перелік фінансової та статистичної звітності, який визначає інформаційну базу зовнішнього боргу наводяться на сторінці “Статистика зовнішнього сектора” офіційного Інтернет-представництва Національного банку України за посиланням. 5.2.2. Рівень деталізації даних, що поширюються Поширенню та публікації підлягає лише зведена статистична інформація.
<u>5.3. Допомога користувачам</u>	5.3.1. Поширення інформації про контакти Інформація про контактну особу. Інформація про інші контакти поширюється на сторінці офіційного Інтернет-представництва Національного банку України за посиланням https://bank.gov.ua. 5.3.2. Доступність каталогів документів та послуг Інформація щодо поширення документів та надання послуг розміщується на сторінках офіційного Інтернет-представництва Національного банку України і є доступною для усіх користувачів (https://bank.gov.ua).